

BUDAYA SEKOLAH BERPENCAPAIAN TINGGI DAN HUBUNGANNYA DENGAN KEWIBAWAAN PENGETUA

Prof. Madya Dr. Lilia Halim
Dr. Mohammed Sani Ibrahim
Izani Ibrahim
Universiti Kebangsaan Malaysia

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan melihat amalan budaya sekolah yang diamalkan di sekolah-sekolah berpencapaian tinggi di seluruh negara dan kaitannya dengan kewibawaan pengetua. Ciri-ciri budaya sekolah meliputi kepimpinan pengetua, perkongsian misi dan visi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, pemantauan pengajaran dan pembelajaran, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa serta organisasi pembelajaran. Seramai 651 orang responden yang terdiri daripada pelajar, guru dan pengetua di sekolah-sekolah berpencapaian tinggi terlibat dalam kajian ini. Pengumpulan data dibuat melalui soal selidik. Pemprosesan data dibuat dengan menggunakan Program SPSS versi 12.0 untuk mendapatkan frekuensi, peratusan, min dan statistik inferensi seperti Ujian t, Anova Sehala, Ujian Korelasi dan Analisis Regresi digunakan untuk menguji hipotesis kajian. Dapatan kajian menunjukkan bahawa persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah di sekolah-sekolah berpencapaian tinggi berada pada tahap amalan yang tinggi. Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa terdapat tujuh ciri utama dalam budaya sekolah yang mempunyai hubungan dengan pencapaian akademik pelajar, iaitu kepimpinan pengetua, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan positif dan pemantauan perkembangan pelajar. Selain itu, kepimpinan pengetua memberi sumbangan yang besar kepada pencapaian akademik pelajar. Sehubungan itu, melalui kajian ini dicadangkan supaya sekolah-sekolah berpencapaian tinggi ditadbir dan diurus oleh pengetua yang berwibawa, berkebolehan atau pengetua cemerlang. Di samping itu, dicadangkan pihak sekolah memberi tumpuan kepada ciri-ciri budaya sekolah dalam usaha mencapai kecemerlangan. Beberapa tajuk kajian lanjutan telah dicadangkan, antaranya menjalankan kajian untuk melihat perbandingan amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi dan sekolah yang berpencapaian rendah serta melibatkan ibu bapa sebagai responden kajian pada masa akan datang.

PENDAHULUAN

Setiap sekolah mempunyai sejarah kejayaan yang tersendiri. Walau apa pun gred sekolah tersebut, kejayaan demi kejayaan terus dicapai. Apakah yang menyebabkan sesebuah sekolah itu cemerlang atau sebaliknya? Hakikat yang pasti ialah setiap sekolah mahukan kejayaan cemerlang dalam semua bidang. Malah setiap kejayaan yang dicapai, terutama dalam bidang akademik akan cuba dipertahankan atau terus dipertingkatkan dari segi kuantiti dan kualiti pada setiap tahun. Bagi menjamin kesinambungan kecemerlangan ini, setiap sekolah memerlukan kepemimpinan yang berkesan dan pengamalan budaya cemerlang di kalangan warga sekolah.

TUJUAN KAJIAN

Tujuan utama kajian ini adalah untuk melihat sama ada elemen-elemen budaya sekolah mempengaruhi pencapaian akademik pelajar. Elemen-elemen budaya sekolah meliputi kepimpinan yang profesional, perkongsian misi dan matlamat, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat ekspektasi guru, pengukuhan positif, pemantauan prestasi pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa serta organisasi pembelajaran.

Secara umumnya, kajian ini adalah untuk mendapat maklumat tentang budaya sekolah yang berpencapaian tinggi di seluruh negara. Secara lebih spesifik, objektif kajian ini adalah seperti berikut ;

1. Melihat tahap amalan budaya sekolah yang sedia ada di sekolah-sekolah berpencapaian tinggi di seluruh negara dari persepsi pelajar, guru dan pengetua.
2. Melihat sama ada terdapat hubungan antara amalan budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar.
3. Mengenal pasti pemboleh ubah–pemboleh ubah amalan budaya sekolah yang signifikan yang menyumbang kepada pencapaian akademik pelajar.
4. Melihat sama ada terdapat perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah.
5. Melihat sama ada terdapat perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap ciri-ciri budaya sekolah berdasarkan faktor demografi seperti jantina, bangsa, tempoh berkhidmat dan jenis sekolah.

PERSOALAN KAJIAN

Kajian ini bertujuan melihat budaya sekolah di sekolah-sekolah cemerlang di seluruh negara dan cuba menjawab soalan kajian berikut :

1. Apakah tahap amalan budaya sekolah yang sedia ada di sekolah-sekolah berpencapaian tinggi di seluruh negara dari persepsi pelajar, guru dan pengetua?
2. Adakah terdapat hubungan antara amalan budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, ekspektasi guru, pemantauan prestasi pelajar dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa?
3. Apakah pemboleh ubah-pemboleh ubah amalan budaya sekolah yang menyumbang kepada pencapaian akademik pelajar?
4. Adakah terdapat perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran?
5. Adakah terdapat perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua dalam aspek amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, ekspektasi guru, pemantauan prestasi pelajar dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa antara empat kategori sekolah cemerlang di seluruh negara?
6. Adakah terdapat perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua dalam amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, ekspektasi guru, pemantauan prestasi pelajar dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa. berdasarkan faktor demografi seperti jantina, bangsa, tempoh berkhidmat dan jenis sekolah?

HIPOTESIS KAJIAN

Dalam bahagian ini, hipotesis-hipotesis kajian dibina bagi memperjelaskan lagi soalan kajian seperti berikut;

- Ho1 Tidak terdapat hubungan yang signifikan antara amalan budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar.
- Ho2 Semua koefisien regresi bagi pemboleh ubah-pemboleh ubah bebas, iaitu kepimpinan yang profesional, perkongsian misi dan visi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, ekspektasi guru, pemantauan

prestasi pelajar dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa adalah sifar bila disandarkan dengan pencapaian akademik pelajar.

- Ho3 Tidak terdapat perbezaan skor min persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran.
- Ho4 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan bagi persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran antara empat kategori sekolah cemerlang di seluruh negara.
- Ho5 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dalam amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran berdasarkan jantina pelajar, guru dan pengetua.
- Ho6 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan antara bangsa pelajar terhadap budaya sekolah berpencapaian tinggi.
- Ho7 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dalam amalan budaya sekolah berdasarkan tempoh pengalaman mengajar guru.
- Ho8 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dalam amalan budaya sekolah berdasarkan tempoh berkhidmat sebagai pengetua.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini merupakan kajian tinjauan yang menggunakan soal selidik untuk guru-guru, pelajar dan pengetua di sekolah-sekolah berpencapaian tinggi seluruh negara bagi mendapatkan maklumat tentang budaya yang sedia ada di sekolah tersebut.

Sampel kajian

Jumlah sampel kajian ialah seramai 651 orang yang terdiri daripada 315 orang pelajar, 315 orang guru dan 21 orang pengetua yang sedang berkhidmat di 21 buah sekolah cemerlang di seluruh negara. Pemilihan 21 buah sekolah dibuat berdasarkan kecemerlangan sekolah dalam keputusan peperiksaan SPM 2003 mengikut 'ranking' yang dibuat oleh Kementerian Pelajaran Malaysia

Instrumen kajian:

Kajian ini menggunakan tiga set soal selidik yang merangkumi aspek-aspek yang terdapat dalam kerangka konseptual. Set soal selidik yang pertama akan dijawab oleh pelajar, set yang kedua akan dijawab oleh guru dan set yang ketiga akan dijawab oleh pengetua. Ketiga-tiga soal selidik ini adalah soal selidik sama tara. Ketiga-tiga set instrumen yang digunakan untuk tujuan kajian ini mengandungi 12 Bahagian yang digunakan bagi mengesan budaya sekolah cemerlang. Pecahannya adalah seperti berikut:

1.	Bahagian A	-	Latar belakang guru /pelajar / pengetua
2.	Bahagian B	-	Kepimpinan pengetua yang profesional
3.	Bahagian C	-	Perkongsian visi dan misi
4.	Bahagian D	-	Persekitaran pembelajaran
5.	Bahagian E	-	Penumpuan terhadap pengajaran dan pembelajaran
6.	Bahagian F	-	Pengajaran bermatlamat
7.	Bahagian G	-	Ekspektasi guru yang tinggi terhadap pencapaian akademik pelajar.
8.	Bahagian H	-	Pengukuhan yang positif
9.	Bahagian I	-	Pemantauan terhadap perkembangan
10.	Bahagian J	-	Hak dan tanggungjawab pelajar
11.	Bahagian K	-	Perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa.
12.	Bahagian L	-	Organisasi pembelajaran

Tatacara penganalisisan:

- Analisis statistik deskriptif digunakan bagi menghuraikan secara menyeluruh tentang profil subjek kajian seperti jantina, kelulusan akademik, pengalaman, jenis sekolah dan jawatan serta menghuraikan dan menjawab persoalan-persoalan kajian. Statistik yang akan digunakan ialah frekuensi, peratusan, min dan sisihan piawai.
- Untuk melihat hubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar, jenis ujian yang akan digunakan ialah **korelasi Pearson r**.

- Pengkaji menggunakan korelasi Pearson kerana data yang digunakan adalah dalam bentuk sela markah pencapaian pelajar dalam peperiksaan percubaan PMR. Alias (1998) menyatakan bahawa sekiranya data dalam bentuk sela atau nisbah dan kaitan antara pemboleh ubah adalah linear, maka ujian yang sesuai bagi korelasi ialah korelasi Pearson. Korelasi Pearson digunakan untuk menguji hipotesis nol H_01 .
- **Analisis regresi linear** merupakan satu teknik statistik yang dioperasionalkan bagi menentukan pertalian yang wujud secara linear antara beberapa pemboleh ubah bebas dengan pemboleh ubah bersandar dan membuat ramalan secara linear (Alias 1998). Analisis regresi linear juga dapat membuat penjelasan tentang sumbangan pemboleh ubah bebas terhadap jumlah varians pemboleh ubah bersandar. Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan analisis regresi linear untuk meninjau apakah pemboleh ubah-pemboleh ubah dalam budaya sekolah yang menyumbang kepada pencapaian akademik pelajar (H_02).
- Jenis ujian yang akan digunakan ialah **Anova sehala** untuk melihat persepsi pengetua, guru dan pelajar tentang amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi (H_03), perbezaan amalan budaya antara empat kategori sekolah berpencapaian tinggi di seluruh negara (H_04), persepsi pelajar tentang amalan budaya sekolah berdasarkan bangsa (H_06), persepsi guru tentang amalan budaya sekolah cemerlang berdasarkan tempoh berkhidmat (H_07) dan untuk melihat persepsi pengetua tentang amalan budaya sekolah cemerlang berdasarkan tempoh berkhidmat sebagai pengetua (H_08). Sekiranya wujud perbezaan min yang signifikan bagi setiap pemboleh ubah, maka ujian *Pos Hoc Scheffe* akan dijalankan. Ini bagi menentukan keertian perbezaan min yang wujud bagi setiap pemboleh ubah. Mohd. Majid Konting (1990) menyatakan bahawa ujian *Pos Hoc Scheffe* perlu dilakukan bagi mengenal pasti pemboleh ubah yang menyumbang kepada wujudnya perbezaan yang signifikan.
- Untuk melihat perbezaan persepsi pelajar tentang amalan budaya sekolah berdasarkan jantina, **ujian t** akan digunakan. Dalam kajian ini, ujian t digunakan untuk melihat perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua tentang amalan budaya sekolah berdasarkan jantina (H_05).

DAPATAN KAJIAN

Ho1 Tidak terdapat hubungan yang signifikan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar.

Pekali korelasi Pearson digunakan untuk menunjukkan secara kuantitatif kekuatan dan aliran pertalian antara dua pemboleh ubah. Jadual Korelasi Pearson ditunjukkan seperti berikut :

JADUAL 1 Korelasi Pearson

Aspek Budaya Sekolah	R	r^2
Kepimpinan pengetua	R = 0.30**	0.10
Perkongsian visi dan misi	R = 0.14**	0.05
Persekitaran pembelajaran	R = 0.19**	0.06
Penumpuan pengajaran & Pembelajaran	R = 0.15**	0.05
Pengajaran bermatlamat	R = 0.20**	0.06
Ekspektasi guru	R = 0.18**	0.05
Pengukuhan positif	R = 0.21**	0.07
Pemantauan perkembangan pelajar	R = 0.12*	0.04
Hak dan tanggungjawab pelajar	R = 0.09	0.03
Perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa	R = 0.20**	0.07
Organisasi pembelajaran	R = 0.13*	0.05
Budaya sekolah secara keseluruhan	R = 0.20**	0.06

* Signifikan pada tahap $p < 0.05$

** Signifikan pada tahap $p < 0.01$

Bagi menentukan kekuatan perhubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar, pengkaji telah menggunakan anggaran kekuatan yang telah dicadangkan oleh Green et al (1997) seperti dalam Jadual 2.

JADUAL 2 Anggaran Kekuatan Perhubungan Antara Dua Pemboleh Ubah

Pekali Korelasi	Kekuatan Hubungan
0.10 – 0.29	Rendah
0.30 – 0.49	Sederhana
0.50 – 1.00	Tinggi

Hasil analisis dalam Jadual 1 di atas menunjukkan bahawa hubungan budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar adalah pada tahap yang rendah ($r = 0.20$). Nilai penentu koefisien bagi aspek kepimpinan pengetua adalah 0.10, perkongsian visi dan misi adalah 0.05, persekitaran pembelajaran adalah 0.06, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran adalah 0.05, pengajaran bermatlamat adalah 0.06, ekspektasi guru adalah 0.18, pengukuhan positif adalah 0.07, pemantauan kemajuan pelajar adalah 0.04, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa adalah 0.07 dan organisasi pembelajaran adalah 0.05. Secara keseluruhannya nilai penentu koefisien adalah 0.06. Ini menunjukkan bahawa 6.00% daripada varian dalam skor pencapaian akademik mempunyai hubungan dengan budaya sekolah. Maka dengan itu hipotesis ketujuh (**Ho1**) ditolak.

Ho2 Semua koefisien regresi bagi pembolehubah-pembolehubah bebas, iaitu kepimpinan yang profesional, perkongsian misi dan visi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, ekspektasi guru, pemantauan prestasi pelajar dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa adalah sifar bila disandarkan dengan pencapaian akademik pelajar.

Jadual 3 dan 4 menunjukkan keputusan analisis regresi linear yang melibatkan sebelas pemboleh ubah bebas ke atas pemboleh ubah bersandar iaitu pencapaian akademik pelajar. Jika dilihat pada Jadual 3, didapati hanya enam aspek dalam amalan budaya sekolah yang menyumbang kepada pencapaian akademik pelajar, iaitu kepimpinan pengetua, persekitaran pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa. Aspek ini adalah peramal yang mempunyai korelasi dan sumbangan yang signifikan terhadap pencapaian akademik pelajar. Budaya sekolah didapati telah menyumbang sebanyak 32.4%.

Peramal utama dalam analisis ini adalah ekspektasi guru yang tinggi terhadap pelajar ($\beta = 0.18$, $t = 3.33$ dan $p = 0.00$). Aspek ini telah menyumbang sebanyak 18.4% kepada pencapaian akademik pelajar. Dapat ditunjukkan di sini bahawa apabila ekspektasi guru terhadap pelajar bertambah sebanyak satu unit, pencapaian akademik bertambah sebanyak 0.18 unit. Peramal kedua penting adalah kepimpinan pengetua ($\beta = 0.30$, $t = 5.61$ dan $p = 0.00$) yang telah menyumbang sebanyak 4.6%. Keadaan ini menunjukkan bahawa apabila kepimpinan pengetua bertambah sebanyak satu unit, pencapaian akademik pelajar akan bertambah sebanyak 0.30 unit. Peramal ketiga yang memberi kesan adalah pengukuhan positif ($\beta = 0.21$, $t = 3.84$ dan $p = 0.00$).

Aspek ini telah menyumbang sebanyak 2.5 peratus kepada pencapaian akademik pelajar. Ini menunjukkan bahawa apabila pengukuhan positif bertambah sebanyak satu unit, pencapaian akademik pelajar akan bertambah sebanyak 0.21 unit. Tiga aspek budaya sekolah, iaitu persekitaran pembelajaran ($\beta = 0.20$, $t = 3.38$ dan $p = 0.00$), pengajaran bermatlamat ($\beta = 0.20$, $t = 3.54$ dan $p = 0.00$) dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa ($\beta = 0.20$, $t = 3.68$ dan $p = 0.00$) telah memberi sumbangan yang sama banyak (2.3%) terhadap pencapaian akademik pelajar. Ini menunjukkan bahawa apabila ketiga-tiga aspek ini bertambah sebanyak satu unit, pencapaian akademik pelajar akan bertambah sebanyak 0.20 unit.

JADUAL 3 Analisis Regresi Linear Bagi Pemboleh Ubah Bebas Yang Mempengaruhi Pencapaian Akademik Pelajar.

Pemboleh ubah	B	Beta (β)	Nilai t	Sig.-t	R ²	Sumbangan (%)
Kepimpinan Pengetua	0.22	0.30	5.61	0.00**	0.09	4.6
Persekitaran Pembelajaran	0.14	0.20	3.38	0.00**	0.04	2.3
Pengajaran Bermatlamat	0.15	0.20	3.54	0.00**	0.04	2.3
Ekspektasi guru	0.15	0.18	0.33	0.00**	0.34	18.4
Pengukuhan positif	0.15	0.21	3.84	0.00**	0.05	2.5
Perkongsian Tanggungjawab sekolah dan ibu bapa	0.14	0.20	3.68	0.00**	0.04	2.3
Jumlah					0.32	32.4

JADUAL 4 Analisis Varian

Sumber	JKD	dk	MKD	Nilai F	p
Regresi	3.966	1	3.960	16.589	0.000**
Residual	74.725	313	0.239		
Jumlah	78.686	314			

Analisis varian mendapati nilai $F = 16.589$ (DK 1, 313) dan tahap signifikan $p = 0.000$ ($p < 0.05$). Nilai R kuasa Dua ($R^2 = 0.32$) menunjukkan sumbangan keseluruhan enam pemboleh ubah sebanyak 32.4% terhadap pencapaian akademik. Oleh itu, kajian ini mendapati terdapat hubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar. Ini bermakna hipotesis nol kelapan (**Ho2**) ditolak.

Ho3 Tidak terdapat perbezaan skor min persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah.

Berdasarkan Jadual 5 di bawah, dapat dirumuskan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dari segi aspek-aspek amalan budaya sekolah yang sedia ada di kalangan pelajar, guru-guru dan pengetua. Perbezaan ini dapat dilihat dalam semua aspek budaya sekolah. Dengan ini dapatan kajian menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara pelajar, guru dan pengetua tentang pandangan mereka terhadap amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi. Maka hipotesis nol yang pertama (**Ho3**) ditolak.

JADUAL 5 Ujian ANOVA. Perbandingan Aspek-aspek Dalam Budaya Sekolah Berdasarkan Persepsi Pelajar, Guru Dan Pengetua.

Pemboleh ubah Bersandar	MKD Antara Kumpulan	MKD Dalam Kumpulan	F	P
Kepimpinan Pengetua	6.15	213.53	9.38 .	.000*
Perkongsian Visi & Misi	60.42	205.23	95.38	.000*
Persekitaran Pembelajaran	14.75	226.13	21.16	.000*
Penumpuan P&P	3.32	176.84	6.08	.002*
Pengajaran Bermatlamat	4.81	197.33	7.89 .	.000*
Ekspektasi Guru	31.56	228.65	44.72	.000*
Pengukuhan Positif	49.67	230.43	69.84	.000*
Pemantauan Pelajar	15.95	230.96	22.38	.000*
Hak & Tanggungjawab Pelajar	51.59	194.98	85.73	.000*
Perkongsian Tanggungjawab Antara Sekolah & Ibu Bapa	21.52	251.30	27.75	.000*
Organisasi Pembelajaran	20.48	412.81	16.05	.000*

Tahap signifikan $p < 0.05$

Ho4: Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan bagi persepsi pelajar, guru dan pengetua terhadap amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran antara empat kategori sekolah cemerlang di seluruh negara.

Berdasarkan Jadual 6 di bawah, dari persepsi pelajar dapat dirumuskan bahawa tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dari segi amalan budaya sekolah berdasarkan empat kategori sekolah cemerlang, $F(3,311) = 1.18$, $P > 0.05$. Dapatan dari persepsi guru pula menunjukkan terdapat perbezaan min yang signifikan dalam amalan budaya sekolah di empat kategori sekolah cemerlang, $F(3,311) = 34.66$, $P < 0.05$. Melalui ujian *Pos Hoc Scheffe* yang dijalankan, didapati bahawa perbezaan min yang wujud disumbangkan oleh guru-guru di SBP. Bagi persepsi pengetua pula, didapati bahawa tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dari segi amalan budaya sekolah berdasarkan empat kategori sekolah cemerlang, $F(3,17) = 3.07$, $P > 0.05$. Ini menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara pelajar, guru dan pengetua tentang pandangan mereka terhadap amalan budaya sekolah berdasarkan empat kategori sekolah cemerlang. Maka hipotesis nol yang kedua (**Ho4**) ditolak.

JADUAL 6 Ujian Anova, Perbezaan Amalan Budaya Sekolah Berdasarkan Persepsi Pelajar, Guru Dan Pengetua Berdasarkan Empat Kategori Sekolah.

Persepsi	MKD Antara Kumpulan	MKD Dalam Kumpulan	df	F	P
Pelajar	1.17	102.13	3,311	1.18	0.32
Guru	12.85	38.44	3,311	34.66	0.00*
Pengetua	0.24	0.45	3,17	3.07	0.56

Signifikan pada aras $p < 0.05$

Ho5: Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dalam amalan budaya sekolah dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, hak dan tanggungjawab pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran berdasarkan jantina pelajar, guru dan pengetua.

JADUAL 7 Ujian t Perbezaan Amalan Budaya Sekolah Berdasarkan Jantina Pelajar, Guru Dan Pengetua.

Responden	Jantina	n	Min	S.P.	t	dk	Sig. T
Pelajar	Lelaki	174	3.99	0.62	4.26	313	0.00*
	Perempuan	141	4.26	0.47			
Guru	Lelaki	131	4.56	0.35	5.87	313	0.00*
	Perempuan	184	4.31	0.41			
Pengetua	Lelaki	15	4.71	0.22	0.10	19	0.92
	Perempuan	6	4.70	0.45			

Signifikan pada aras $p < 0.05$

Berdasarkan Jadual 7, keputusan ujian t menunjukkan terdapat perbezaan min yang signifikan antara pelajar lelaki dan pelajar perempuan, min pelajar lelaki (3.99) dan min pelajar perempuan (4.26) signifikan pada ($t(313) = 4.26, p < 0.05$). Ini menunjukkan bahawa persepsi pelajar perempuan tentang amalan budaya sekolah adalah lebih tinggi berbanding pelajar lelaki. Dari persepsi guru juga, didapati bahawa terdapat perbezaan min yang signifikan antara guru lelaki dan guru perempuan, min guru lelaki (4.56) dan min guru perempuan (4.31) signifikan pada ($t(313) = 5.87, p < 0.05$). Ini menunjukkan bahawa persepsi guru lelaki tentang amalan budaya sekolah lebih tinggi berbanding guru perempuan. Dari persepsi pengetua pula didapati bahawa tidak terdapat perbezaan min yang signifikan antara pengetua lelaki dan pengetua wanita, min pengetua lelaki (4.71) dan min pengetua wanita (4.70) tidak signifikan pada ($t(19) = 0.10, p > 0.05$). Ini menunjukkan tidak terdapat perbezaan persepsi antara pengetua lelaki dan pengetua perempuan tentang amalan budaya sekolah. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara pelajar lelaki dan pelajar perempuan, guru lelaki dan guru perempuan tentang pandangan mereka terhadap amalan budaya sekolah. Manakala dapatan kajian juga menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara pengetua lelaki dan pengetua wanita tentang pandangan mereka terhadap amalan budaya sekolah. Ini menunjukkan terdapat perbezaan persepsi amalan budaya sekolah berdasarkan jantina pelajar, guru dan pengetua. Dengan ini hipotesis nol yang ketiga (**Ho5**) ditolak.

Ho6: Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan antara bangsa pelajar terhadap budaya sekolah berpencapaian tinggi.

Berdasarkan Jadual 8, keputusan ujian Anova Sehal menunjukkan tidak terdapat perbezaan min yang signifikan antara bangsa pelajar, iaitu Melayu (4.42), Cina (4.40) dan India (4.33) terhadap amalan budaya sekolah mengikut bangsa ($F(2, 312) = 0.17, p > 0.05$). Maka dengan ini hipotesis nol keempat (**Ho6**) diterima.

JADUAL 8 Ujian ANOVA Perbezaan Amalan Budaya Sekolah Cemerlang Berdasarkan Bangsa Pelajar.

Budaya Sekolah	MKD Antara Kumpulan	MKD Dalam Kumpulan	df	F	P
Budaya Sekolah Secara Keseluruhan	0.05	51.24	2, 312	0.17	0.85

Tahap signifikan $p < 0.05$

Ho7 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dalam budaya sekolah berdasarkan tempoh pengalaman mengajar guru.

Berdasarkan Jadual 9, keputusan ujian Anova Sehalu menunjukkan bahawa terdapat perbezaan min yang signifikan antara tempoh pengalaman mengajar guru, iaitu kurang 1 tahun (4.03), 2 hingga 5 tahun (4.48), 6 hingga 10 tahun (4.39), 11 hingga 15 tahun (4.31) dan lebih dari 15 tahun (4.57) terhadap amalan budaya sekolah berdasarkan persepsi guru ($F(4, 310) = 8.25, p < 0.05$). Maka dengan ini hipotesis nol kelima (Ho7) ditolak.

Daripada ujian *Pos Hoc Scheffe* yang dilakukan didapati bahawa perbezaan min yang besar yang wujud antara pengalaman mengajar guru kurang dari 1 tahun dan lebih 15 tahun adalah penyumbang kepada nilai F yang signifikan.

JADUAL 9 Ujian ANOVA Perbezaan Amalan Budaya Sekolah Cemerlang Berdasarkan Tempoh Pengalaman Mengajar Guru.

Budaya Sekolah	MKD Antara Kumpulan	MKD Dalam Kumpulan	df	F	P
Budaya Sekolah Secara Keseluruhan	4.94	46.36	4, 310	8.25	0.00*

Tahap signifikan $p < 0.05$

Ho8 Tidak terdapat perbezaan min yang signifikan dalam budaya sekolah berdasarkan tempoh berkhidmat sebagai pengetua.

Berdasarkan Jadual 10, keputusan ujian Anova Sehalu menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan min yang signifikan antara tempoh berkhidmat sebagai pengetua, iaitu kurang dari 1 tahun (4.47), 2 hingga 5 tahun (4.62), 6 hingga 10 tahun (4.73), 11 hingga 15 tahun (4.72) dan lebih dari 15 tahun (4.87) terhadap amalan budaya sekolah berdasarkan persepsi pengetua ($F(4, 310) = 8.25, p > 0.05$). Maka dengan ini hipotesis nol kelima (Ho8) diterima.

JADUAL 10 Ujian ANOVA Perbezaan Amalan Budaya Sekolah Cemerlang Berdasarkan Tempoh Berkhidmat Sebagai Pengetua.

Budaya Sekolah	MKD Antara Kumpulan	MKD Dalam Kumpulan	df	F	P
Budaya Sekolah Secara Keseluruhan	0.18	0.51	4, 16	1.43	0.27

Tahap signifikan $p < 0.05$

PERBINCANGAN

Tahap amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi

Hasil kajian menunjukkan bahawa amalan budaya sekolah bagi sekolah-sekolah berpencapaian tinggi di seluruh negara adalah pada tahap tinggi. Kesemua sebelas aspek dalam amalan budaya sekolah adalah tinggi berdasarkan persepsi pelajar, guru dan pengetua. Ini menunjukkan mereka adalah sependapat tentang amalan budaya yang wujud di sekolah-sekolah cemerlang adalah tinggi. Pelajar dan guru mempersepsikan bahawa amalan ekspektasi guru berada pada tahap amalan paling tinggi manakala pengetua pula berpendapat bahawa aspek pengukuhan yang positif adalah amalan budaya sekolah yang paling tinggi di sekolah-sekolah cemerlang di seluruh negara.

Hubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar.

Hasil kajian menunjukkan bahawa terdapat hubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar dari segi kepimpinan yang profesional, perkongsian visi dan misi, persekitaran pembelajaran, penumpuan kepada pengajaran dan pembelajaran, pengajaran bermatlamat, ekspektasi guru, pengukuhan yang positif, memantau kemajuan pelajar, perkongsian tanggungjawab antara sekolah dan ibu bapa dan organisasi pembelajaran. Walau bagaimanapun, terdapat satu aspek yang menunjukkan tidak terdapat hubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar iaitu aspek hak dan tanggungjawab pelajar. Secara keseluruhannya, hubungan budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar adalah di peringkat rendah.

Pemboleh ubah bebas yang menyumbang kepada pencapaian akademik pelajar.

Hasil kajian menunjukkan terdapat enam aspek budaya sekolah yang menyumbang kepada pencapaian akademik iaitu kepimpinan pengetua yang profesional (4.6%), persekitaran pembelajaran (2.3%), pengajaran bermatlamat (2.3%), ekspektasi guru (18.4%), pengukuhan positif (2.5%) dan perkongsian tanggungjawab antara sekolah dengan ibu bapa (2.3%). Secara keseluruhannya, aspek-aspek ini telah menyumbang sebanyak 32.4% terhadap pencapaian akademik pelajar.

Perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua tentang amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi.

Hasil kajian menunjukkan pelajar, guru dan pengetua mempunyai persepsi yang berbeza mengenai amalan budaya sekolah. Secara perbandingan, persepsi pengetua adalah paling tinggi, diikuti oleh persepsi guru dan seterusnya persepsi pelajar.

Perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua tentang amalan budaya sekolah cemerlang berdasarkan empat kategori sekolah berpencapaian tinggi.

Hasil kajian menunjukkan pelajar, guru dan pengetua mempunyai persepsi yang berbeza mengenai amalan budaya sekolah berdasarkan empat kategori sekolah berpencapaian tinggi. Persepsi pelajar dan pengetua menunjukkan tidak terdapat perbezaan amalan budaya sekolah berdasarkan empat kategori sekolah berpencapaian tinggi sebaliknya persepsi guru mendapati perbezaan yang signifikan. Perbezaan yang wujud ini disumbangkan oleh persepsi guru-guru di Sekolah Berasrama Penuh.

Perbezaan persepsi pelajar, guru dan pengetua tentang amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi berdasarkan jantina.

Hasil kajian menunjukkan pelajar, guru dan pengetua mempunyai persepsi yang berbeza tentang amalan budaya sekolah cemerlang berdasarkan jantina. Secara keseluruhannya, persepsi pelajar perempuan terhadap amalan budaya sekolah adalah lebih tinggi berbanding pelajar lelaki sebaliknya persepsi guru lelaki adalah lebih tinggi daripada guru perempuan. Manakala tiada perbezaan persepsi antara pengetua lelaki dan pengetua wanita terhadap amalan budaya sekolah.

Persepsi pelajar tentang amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi berdasarkan bangsa.

Hasil kajian menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan dari segi amalan budaya sekolah berdasarkan bangsa pelajar. Ini menunjukkan bahawa pelajar Melayu, Cina dan India mempunyai persepsi yang sama tentang amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi.

Perbezaan persepsi guru terhadap amalan budaya sekolah berdasarkan tempoh pengalaman mengajar guru.

Hasil kajian menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara tempoh pengalaman mengajar guru, iaitu kurang dari satu tahun, 2 hingga 5 tahun, 6 hingga 10 tahun, 11 hingga 15 tahun dan lebih daripada 15 tahun terhadap amalan budaya sekolah. Daripada ujian Pos Hoc Scheffe, didapati bahawa guru-guru yang mengajar kurang satu tahun dan lebih 15 tahun menjadi penyumbang utama kepada perbezaan yang besar.

Perbezaan persepsi guru terhadap amalan budaya sekolah berdasarkan tempoh berkhidmat sebagai pengetua.

Hasil kajian menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara tempoh berkhidmat sebagai pengetua, iaitu kurang dari satu tahun, 2 hingga 5 tahun, 6 hingga 10 tahun, 11 hingga 15 tahun dan lebih daripada 15 tahun terhadap amalan budaya sekolah cemerlang.

Ini menunjukkan bahawa pengetua yang baru berkhidmat atau telah lama berkhidmat mempunyai persepsi yang sama tentang amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi.

RUMUSAN

Berdasarkan kajian ini, lima perkara utama yang perlu diberi perhatian :

1. Dapatan kajian menunjukkan bahawa sekolah-sekolah berpencapaian tinggi di seluruh negara mempunyai amalan budaya sekolah pada tahap tinggi. Jelasnya di sini, kesemua sebelas aspek budaya sekolah adalah penting dan perlu diberi penekanan dalam usaha mewujudkan budaya sekolah yang cemerlang.
2. Dapatan kajian menunjukkan bahawa wujud hubungan antara budaya sekolah dengan pencapaian akademik pelajar. Oleh itu, KPM melalui IAB perlu menekankan aspek pembangunan budaya sekolah dalam kursus-kursus yang diberikan kepada pengetua-pengetua.
3. Aspek-aspek dalam budaya sekolah didapati berupaya menyumbang kepada pencapaian akademik pelajar. Oleh itu, pihak sekolah perlu memberi tumpuan kepada aspek-aspek dalam budaya sekolah dalam usaha meningkatkan pencapaian akademik pelajar.
4. Kajian ini mendapati bahawa pelajar, guru dan pengetua mempunyai persepsi yang berbeza terhadap amalan budaya sekolah berpencapaian tinggi. Pelajar, guru dan pengetua mempunyai kefahaman yang berbeza tentang matlamat dan hala tuju sekolah. Ini menunjukkan hasrat dan cita-cita pihak pentadbir sekolah gagal dihayati oleh guru dan pelajar. Oleh itu, pihak pentadbir perlu menyebarkan maklumat dan matlamat sekolah dengan cara yang lebih cekap dan berkesan.
5. Dapatan kajian menunjukkan bahawa terdapat perbezaan persepsi antara pelajar, guru dan pengetua tentang amalan budaya sekolah berdasarkan empat kategori sekolah berpencapaian tinggi. Perbezaan persepsi ini disumbangkan oleh guru-guru di SBP. Ini menunjukkan guru-guru di SBP mempunyai jurang pandangan yang besar tentang amalan budaya sekolah. Oleh itu, Bahagian SBP di KPM perlu memberi pendedahan kepada guru-guru di SBP tentang budaya sekolah yang berpencapaian tinggi.

RUJUKAN

- Abas Awang dan Balasandran A. Ramiah. 2002. Peranan pengetua dan guru besar dalam menentukan kecemerlangan akademik pelajar. *Prosiding Seminar Nasional Pengurusan dan Kepimpinan Pendidikan ke-11*. Institut Aminuddin Baki (Cawangan Utara). Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Abd. Basib Jabal. 2003. Kecemerlangan sekolah Satu kajian kes di Sekolah Menengah Agama Al-Khairiah, Temerloh, Pahang. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti Kebangsaan Malaysia. Bangi

- Abdul Shukor Abdullah. 1998. Pengetua Berkesan : Sekolah Berkesan, Cabaran pembangunan Sistem Pendidikan Negara. *Berita Harian*, 25 Mei: 13
- Abdul Shukor Abdullah. 2001. Sekolah berkesan, cabaran kepimpinan pengetua. *Utusan Malaysia*. 5 Februari: 10.
- Anuar Adnan Ismail. 2000. Kepemimpinan dan pembudayaan di sekolah : satu pandangan awal. *Jurnal Pengurusan dan Kepimpinan Pendidikan*. Institut Aminuddin Baki (Cawangan Utara). Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Astin, A.W. 1985. *Achieving educational excellence*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Ballantine, J. H. 1997. *The sociology of education a systematic analysis* Ed. Ke-4. New Jersey : Prantice Hall.
- Bass, B.M. & Avolio, B.J. 1997. *Full range leadership development : Manual for multifactor leadership questionnaire*. California : Mind Garden, Inc.
- Beare, H.; Cadwell, B. J. & Milikan, R.H.1989. *Creating an excellent school – Some new management techniques*. New York : Routledge.
- Berliner, D. 1984. The half-full glass: A review of research on teaching. (atas talian) http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digest/ED378290.html. (1 January 2005)
- Coleman, J.S., Cammpbell, E.,Q., Habson, C.J., Mc Partland, J.M. & .Weinfield,F.D.. 1966. *Equality of Educational Oppoportunity*. Washington: Office of Education, U.S.A. Depart of Health, Education and Walfare.
- Cook, J. 1995. Conflict management – setting the tone for school safety. Paper presented at the winter symposium of the California League of Middle Schools and California League of High Schools. (atas talian)
- http://www.ed.gov/databased/ERIC_Digests/ED.38590html. (10 April 2004)
- Cohen, L. & Manion, L. 1994. *Research methods in education*. Ed. Ke-2. London : Croom Helm Ltd.
- Downey, C. J., Frase, Larry E. & Peters, J. J. 1994. *The quality education challenge*. California : Corwin Press. Inc.
- Duignan,P. 1986. Research on effecctive schooling : Some implication for school improvement. *The Journal of Educational Administration*. **24** (1) ; 59 - 85.

- Edmonds, R. 1979. Effective schools for the urban poor. *Educational Leadership*. 37(1): 15-8
- Green, S.B. & Salkind, N. J. 1997. *Using SPSS for windows and macintosh*. New Jersey : Pearson Education.
- Hallinger, P. & Murphy, J. 1985. Assessing the instructional management of principals. *The Elementary School Journal* 86(2): 217 – 247.
- Mitchelle, J.T. and Willower, D. J. 1992. Organizational culture in a good high school. *Journal of Educational Administration*. 30(1): 6-15.
- Mohammed Sani Ibrahim. 1988. *Pengurusan kerja rumah yang berkesan : Strategi ke arah pengajaran dan pembelajaran yang efektif*. International Conference On Teaching And Learning.
- Mok, M. & Flynn, M. 1998. Effect of catholic school culture on student's achievement in their Highest School Certificate Examination: A multilevel path analysis. *Educational Psychology*. 18 (4) : 409 – 431.
- Mortimore, P., Sammons, S. Stoll, L., Lewis, D. & Ecob, R. 1989. A study of effective junior school. *International Journal of Educational Research*. 13(5): 153 - 768.
- Mortimore, P. 1983. *Behavior in school : A evaluation of support centers*. London : Croom Helm
- Mulford, B. and Silins, H. 2003. Leadership for organizational learning and improved student outcomes : What do we know? *Cambridge Journal of Education*. 33(2): 234 - 270.
- Rutter, M., Maughan, B., Mortimore, P. & Oustan, J. 1979. *Fifteen thousand hour: secondary school and their effects on children*. Cambridge Mass : Harvard University Press.
- Sharifah Md. Nor. 2000. *Keberkesanan sekolah satu perspektif sosiologi*. Serdang: Universiti Putra Malaysia.
- Silins, H. C. & Murray-Harvey, R. 1999. What makes a good senior secondary school. *Journal of Educational Administration* 37(4): 329 – 344.